

Γενναίοι έμποροι με αμφορείς στο πλοίο τους.
Επιπλέον κατά μήκος του Πόντου σαν ελαφρύς άνεμος.
Η τύχη και η ευτυχία τους περιμένουν στη Φαναγορία.

μίμηση αρχαίων Ελλήνων ποιητών

Οι δρόμοι απλώνονται μέσα από δάση και χωράφια, συνδέοντας τις τύχες των ανθρώπων. Ήταν πάντα εδώ. Οι σύγχρονοι αυτοκινητόδρομοι βρίσκονται στην κορυφή των δρόμων στους οποίους οι άνθρωποι έχουν ταξιδέψει εδώ και χιλιάδες χρόνια. Οι δρόμοι της χερσονήσου Ταμάν θυμούνται τα κάρα των αρχαίων Ελλήνων, που μετέφεραν το high-tech εκείνης της εποχής για πώληση σε τοπικές φυλές (ούτε καν σλαβικό ακόμα): κοσμήματα, αμφορείς, ελαιόλαδο και, πολύ σημαντικό - τον πολιτισμό τους. Αργότερα οι ίδιοι οι Έλληνες άλλαξαν: οι Ρωμαίοι, όπως αυτοαποκαλούνταν. Η νέα τους αποστολή ήταν να διαδώσουν τον Χριστιανισμό. Στο σταυροδρόμι τα σλαβικά φύλα συνάντησαν τους Έλληνες. Η ελληνική επιρροή στα σλαβικά φύλα ήταν τεράστια: θρησκεία, γραφή, πολιτισμός και τρόπος σκέψης. Όμως η σταδιακή αποχώρηση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από την περιοχή της Βόρειας Μαύρης Θάλασσας και ο μογγολο-ταταρικός ζυγός έκανε τους τοπικούς δρόμους άδειους για αρκετούς αιώνες.

Υπάρχουν πολυσύχναστοι δρόμοι, και υπάρχουν και αυτοί που είναι εγκαταλελειμμένοι και κατάφυτοι από γρασίδι. Όταν όμως, μετά από αιώνες, χρειάζεται ξανά ένα μονοπάτι, οι άνθρωποι περπατούν σε παλιούς ξεχασμένους δρόμους και νομίζουν ότι χτίζουν έναν νέο δρόμο, αλλά πάντα ήταν εδώ. Τα ελληνικά караβάνια, μετά από διάλειμμα αρκετών αιώνων, άρχισαν και πάλι να ταξιδεύουν στη Μόσχα κατά μήκος των νότιων δρόμων. Η οδός Νικόλσκαγια στο κέντρο της Μόσχας θα έπρεπε να ονομάζεται οδός Γκρετσέσκαγια: υπήρχαν τόσοι πολλοί Έλληνες έμποροι στην περιοχή αυτή. Υπήρχε και μοναστήρι: Νικολό - Γκρετσέσκι. Τι είναι η Τρίτη Ρώμη χωρίς τους Ρωμαίους;

Οι δρόμοι είναι η αιτία της κίνησης. Εάν υπάρχει δρόμος, κάποιος πρέπει να περπατήσει ή να οδηγήσει κατά μήκος του, αν υπάρχει κάποιος να πάει. Και πάλι, ελληνικά κάρα εμφανίζονται στους παλιούς δρόμους του Ταμάν - πρόκειται για ελληνικές οικογένειες από την Οθωμανική Αυτοκρατορία που πρόκειται να κατοικήσουν αυτές τις περιοχές. Μετά από περισσότερα από χίλια χρόνια, χτίζουν ξανά σπίτια εδώ, εκτρέφουν ζώα και συγκομίζουν καλλιέργειες. Οι Έλληνες επέστρεψαν σε αυτά τα μέρη, τώρα τα μέρη της Ρωσικής Αυτοκρατορίας - σημαντικός φίλος του ελληνικού λαού. Ένας τεράστιος αριθμός εμπορευμάτων μεταφέρθηκε μέσω των λιμανιών της νότιας Ρωσίας τον 19ο αιώνα από Έλληνες εφοπλιστές. Ξανά και ξανά, όπως τις παλιές καλές εποχές.

Ο εικοστός αιώνας ήταν δραματικός για τη Ρωσία και την Ελλάδα. Οι λαοί μας θυμούνται τους μακροχρόνιους δεσμούς, αλλά λίγοι ταξιδεύουν στους δρόμους. Αλλά τώρα είναι η καλύτερη στιγμή να θυμηθούμε για άλλη μια φορά την εμπειρία των προγόνων μας. Οι άνθρωποι στη Ρωσία είναι ανοιχτοί σε νέες πολιτιστικές εμπειρίες: ο δυτικός πολιτισμός αποφάσισε να απομακρυνθεί από τη Ρωσία. Αυτό φαίνεται από τα πολυάριθμα τουρκικά και ιρανικά καφενεία στη Μόσχα: οι άνθρωποι θέλουν να αντικαταστήσουν μια παλιά κουλτούρα και ψάχνουν.

Αυτή τη στιγμή, όπως πριν από χιλιάδες χρόνια, οι Έλληνες τολμηροί μπορούν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση στα βόρεια εδάφη. Οι δρόμοι να αρχίσουν να λειτουργούν ξανά: ελληνικός κινηματογράφος, βιβλία, σχεδιαστές, σεφ, σκέψεις - σε περιμένουν στη Ρωσία. Εάν υπάρχει δρόμος, κάποιος πρέπει να περπατήσει ή να οδηγήσει κατά μήκος του, αν υπάρχει κάποιος να τον ακολουθήσει.

Δημήτριος Δεμτσένκο

Отважные купцы с амфорами на своем корабле.
Они плывут по морю, как легкий ветерок.
И счастье ждет их в Фанагории

Подражание древне-греческим поэтам

Дороги тянутся сквозь леса и поля, соединяют судьбы людей. Они были здесь всегда. Современные шоссе находятся поверх дорог, по которым путешествовали люди тысячи лет. Дороги Таманского полуострова помнят обозы древних греков, которые везли high-tech того времени на продажу местным племенам (еще даже не славянским): украшения, амфоры, оливковое масло и, очень важно, - свою культуру. Постепенно поменялись и сами греки: ромеи, как они себя называли. Их новой миссией стало распространение христианства. На перекрестке дорог славянские племена повстречали греков. Греческое влияние на славянские племена было огромным: религия, письменность, культура и образ мышления. Но постепенный уход Византийской империи из Северного Причерноморья, монголо-татарское иго на несколько веков сделало местные дороги пустыми.

Дороги бывают оживлёнными, бывают и такие, которые забрасывают, они зарастают травой. Но когда через века снова нужен путь - люди идут по старым забытым дорогам и думают, что они строят новую дорогу, но она здесь была всегда. Греческие караваны после перерыва в несколько веков вновь начали тянуться в Москву по южным дорогам. Никольская улица в центре Москвы должна называться греческой: так много было в этом районе греческих купцов. Был и монастырь: Николо-Греческий. Какой Третий Рим без ромеев?

Дороги - это причина движения. Если есть дорога - по ней должен кто-то идти или ехать, если есть кому идти. И вновь старые дороги Тамани видят греческие обозы - это семьи греков из Османской империи едут заселять эти земли. Через более чем тысячу лет они снова возводят здесь дома, выращивают скот, собирают урожай. Греки вернулись в эти земли, теперь уже земли Российской империи - давнего друга греческого народа. Грузооборот через порты юга России 19 века обеспечивался судовладельцами - греками. Вновь и вновь, как в старые добрые времена.

Двадцатый век был драматичным для России и Греции. Наши народы помнят о давних связях, но по дорогам мало кто едет. Сейчас самое лучшее время вновь вспомнить опыт предков. Люди в России открыты для восприятия нового культурного опыта: Западная культура решила отдалиться от России. Это видно по многочисленным турецким, иранским кофейням в Москве: люди хотят заместить ушедшую культуру и они в поиске. Именно сейчас, как тысячи лет назад, греческие смельчаки могут начать свое дело на северных землях. Дороги вновь должны начать работать: греческое кино, книги, дизайнеры, повара, мысли - вас ждут в России.

Дмитрий Демченко